

CHRISTOPHER HAMPTON

NIEBEZPIECZNA METODA

THE TALKING CURE

Christopher Hampton

NIEBEZPIECZNA METODA

The Talking Cure

Tłumaczenie: **Rubi Birden**

Reżyseria: **Agnieszka Lipiec-Wróblewska**

Scenografia, kostiumy: **Agnieszka Zawadowska**

Reżyseria światła: **Jaqueline Sobiszewski**

Muzyka i projekcje: **Jan Miklaszewski**

Ruch sceniczny: **Anita Wach**

Asystent reżysera światła: **Aleksander Prowaliński**

Asystentka scenografa: **Natalia Jarnuszkiewicz**

Kierownik produkcji: **Rafał Łukasz Renner**

Autor przyznaje, że korzystał z książki pt. *A Most Dangerous Method* Johna Kerra
wydanej przez Alfreda A. Knopfa.

Premiera 4 grudnia 2015 roku

Teatr Dramatyczny m.st. Warszawy

Scena na Woli im. Tadeusza Łomnickiego

Obsada:

Rafał Królikowski (gościnnie) – Carl Gustav Jung

Zuzanna Grabowska – Emma Jung

Martyna Kowalik – Sabina Spielrein

Mariusz Wojciechowski – Sigmund Freud

Małgorzata Niemirska – Amalia Freud

Krzysztof Ogłóza – Otto Gross

Maja Sulewska/Ewelina Zawistowska – Agata Jung

Ostatnie zdjęcie Sabiny Spielrein

Klara Naszkowska

Kim naprawdę była Sabina Spielrein?

Dzika!
Młoda!
Piękna!
Żydówka!
Histeryczka!

Pacjentka.
Studium przypadku.
Pretekst do nawiązania kontaktu Junga z Freudem.
Kochanka!

– tym i tylko tym jest dla Christophera Hamptona Sabina Spielrein.

W istocie przez około czterdzieści lat, do lat osiemdziesiątych XX wieku, nie wiedzieliśmy, kim była Sabina Spielrein. W chwili śmierci, rozstrzelana przez nazistów na obrzeżach Rostowa, właściwie znikła z powierzchni ziemi – tak, jakby nigdy po niej nie chodziła. Stała się anonimową „rosyjską studentką” czy „trudnym przypadkiem” z korespondencji Junga z Freudem, pojedynczym przypisem u Freuda, „uczennicą” u Junga. Dopiero gdy przypadkiem odnaleziono pierwszą transzę należących do niej dokumentów, gdy je przetłumaczono na wiele języków i opublikowano, gdy rozpoczęła się naukowa kwerenda mająca na celu odnalezienie dalszych śladów Spielrein, dowiedzieliśmy się, kim naprawdę była.

Hampton pisze prawdę: rzeczywiście w sierpniu 1904 roku Sabinę Spielrein, dziewiętnastoletnią Żydówkę z Rosji, przyjęto do szpitala psychiatrycznego Burghölzli w Zurychu. Jej terapeutą został Carl Gustav Jung, ówczesnie nikomu nieznany młody doktor. Spielrein została pierwszą pacjentką Junga poddaną przez niego freudowskiej terapii psychoanalitycznej.

Jest też prawdą, że w dniu przyjęcia do szpitala Spielrein cierpiała na zaburzenia psychosomatyczne. Dziś zakwalifikowalibyśmy je jako reakcję na silne traumatyczne doświadczenia – na początku XX wieku, gdy kobieta cierpiała na zaburzenia

na tle seksualnym, nazywano ją po prostu „histeryczką”. W domu Naftuła i Ewy Spielreinów panowała niezwykle surowa, chłodna, intelektualna atmosfera. Rodzice byli nieszczęśliwi, ojciec często wspominał o samobójstwie. Gdy Sabina miała piętnaście lat, umarła jej młodsza siostra, Emilia. Ojciec często karał Spielrein laniem, wymierzającym na gołą pupę, z reguły w obecności jej braci. W rezultacie zaczęła ona utożsamiać ból fizyczny, upokorzenie i wstyd z przyjemnością seksualną. Czuła podniecenie na widok nagich dłoni ojca i doświadczała orgazmu, gdy bici byli jej braćmi. Odtąd przez całe życie, w dziennikach, listach i pracach naukowych, Spielrein łączyć będzie miłość (do ojca, autorytetu, Boga) i seks z bólem, cierpieniem i śmiercią.

To jednak dopiero początek. Albowiem w niedługim czasie po przyjęciu do szpitala Burghölzli, Spielrein zaczęła w hierarchii placówki zajmować szczególne miejsce – została asystentką Junga, jadła obiady przy stole z lekarzami. Wkrótce została partnerką intelektualną i bliską współpracownicą swojego terapeuty i wywarła olbrzymi wpływ na powstawanie i rozwój wielu idei podstawowych dla jego teorii, takich jak anima, persona i cień. Trudno dziś oszacować wkład Spielrein w formowanie się teorii Junga, ponieważ przez wiele lat był on skutecznie ukrywany i umniejszany: początkowo przez samego Junga, następnie przez jego spadkobierców oraz część terapeutów-jungistów. Z drugiej strony Spielrein obawiała się, że Jung „pożyczy” sobie jej teorię i opublikuje pod własnym nazwiskiem.

Warto też dodać, że po zaledwie ośmiu miesiącach terapii w szpitalu, Spielrein rozpoczęła studia medyczne na uniwersytecie w Zurychu, rekomendowana przez samego ordynatora kliniki, Eugena Bleulera. W 1911 roku, siedem lat po przyjęciu do Burghölzli, uzyskała tytuł doktora. Jej praca doktorska stała się pierwszą pracą naukową, w której zastosowano nowoutworzony termin „schizofrenia”. Była też pierwszą psychoanalityczną pracą dokorską napisaną przez kobietę. Wkrótce Spielrein miała zostać pierwszą pacjentką, która gładko przeszła od terapii do praktyki terapeutki.

Hampton nie zmyśla: Spielrein i Junga łączył wieloletni romans. Intymna atmosfera sesji terapeutycznej, możliwość opowiedzenia o swoich uczuciach i potrzebach, siła autorytetu starszego mężczyzny-lekarza, a także jego przyzwolenie – to czynniki, które notorycznie doprowadzały do tego, że pacjentki zakochiwały się w swoich psychoterapeutach i wdawały się z nimi w romanse. Sam Jung miał na koncie wiele takich romansów, np. z psychoanalityczką Toni Wolff. Miłość

Spielrein do Junga w znacznej mierze przyczyniła się do jej szybkiego wyzdrowienia. Jednakże była to miłość chorobliwa, autodestrukcyjna. Spielrein zanotowała w dzienniku: „Miłość przyniosła mi prawie sam ból; tylko kilka razy, leżąc w jego ramionach, byłam w stanie zapomnieć o wszystkim”. Opisuje ją jako „dziką siłę”, „niebezpieczną”, „gorączkową”, „demoniczną”, „odrażającą”, nierozzerwalnie związaną z cierpieniem, upokorzeniem, niepokojem i smutkiem.

Dla pełni obrazu trzeba dodać, że Spielrein była niezwykle pracowita, ambitna i nieustraszona. W tym samym roku, w którym uzyskała tytuł doktora, wyjechała z Zurychu i została członkinią prestiżowego Wiedeńskiego Towarzystwa Psychoanalitycznego skupionego wokół Zygmunta Freuda. Była zaledwie drugą kobietą przyjętą do tego ekskluzywnie męskiego koła. W kilka tygodni po dołączeniu do Towarzystwa przedstawiła fragmenty swojej pracy o destrukcji i miłości, stając się tym samym pionierką badań nad popędami i instynktami – badań podjętych przez Freuda dopiero w latach dwudziestych, które, jak wiadomo, doprowadziły go do sformułowania fundamentalnej teorii o popędzie życia i popędzie śmierci. Rozprawa Spielrein *Destrukcja jako początek istnienia* ukazała się w następnym, 1912 roku. Freud zbagatelizował, a nawet wydrwił odkrycia Spielrein zarówno w czasie spotkania Koła, jak i w swojej korespondencji z Jungiem, a także w traktacie *Poza zasadą przyjemności* z 1920 roku.

W kolejnych latach Spielrein rozpoczęła tulaczkę po Europie i Rosji w poszukiwaniu własnego miejsca poza Zurychem i Wiedniem, wolnego od bezpośrednich wpływów Junga i Freuda. Działała m.in.: w Berlinie, Genewie, Locarno, Moskwie i rodzinnym Rostowie nad Donem. Szukała swojej własnej ścieżki naukowej, ale też uciekała przed problemami finansowymi – była samotną matką i nieustannie walczyła, by związać koniec z końcem. W 1912 roku, osiem lat po przyjęciu do szpitala, opublikowała swój pierwszy artykuł na temat psychologii dziecięcej, zyskując tym samym miano prekursora tej dziedziny badań (obok innej niedocenionej pionierki, Hermine von Hellmuth). W historii psychoanalizy jako twórczyni psychologii dziecięcej figuruje córka Freuda Anna, aczkolwiek swe pierwsze studium z tej dziedziny opublikowała dopiero w 1922 roku, podczas gdy Spielrein miała już na swoim koncie co najmniej dziesięć artykułów na ten temat.

Jest też faktem, że pojawienie się Spielrein w szpitalu Burghölzli stało się dla Junga pretekstem do nawiązania kontaktu z jego mentorem, Freudem. Dziś jednak jest oczywiste, że Spielrein była oryginalną badaczką o ogólnoświatowym prestiżu,

z niebagatelnym dorobkiem naukowym liczącym co najmniej trzydzieści publikacji po niemiecku, francusku i rosyjsku. Wygłaszała wykłady na licznych europejskich i rosyjskich uniwersytetach, pracowała w wielu klinikach i szpitalach, prowadziła prywatne terapie (np. Jeana Piageta), była dyrektorką wydziału psychologii dziecięcej na uniwersytecie w Moskwie, założyła żłobek o profilu psychoanalitycznym.

Kim więc naprawdę była Sabina Spielrein? W swojej ostatniej woli sama odpowiada: „I ja byłam kiedyś człowiekiem”.

Autorka jest doktorem literatury komparatystycznej i tłumaczką. Zajmuje się stykiem literatury i psychoanalizy, historią psychoanalizy, krytyką feministyczną. Publikacje na temat Sabiny Spielrein ogłaszała w kraju i zagranicą.

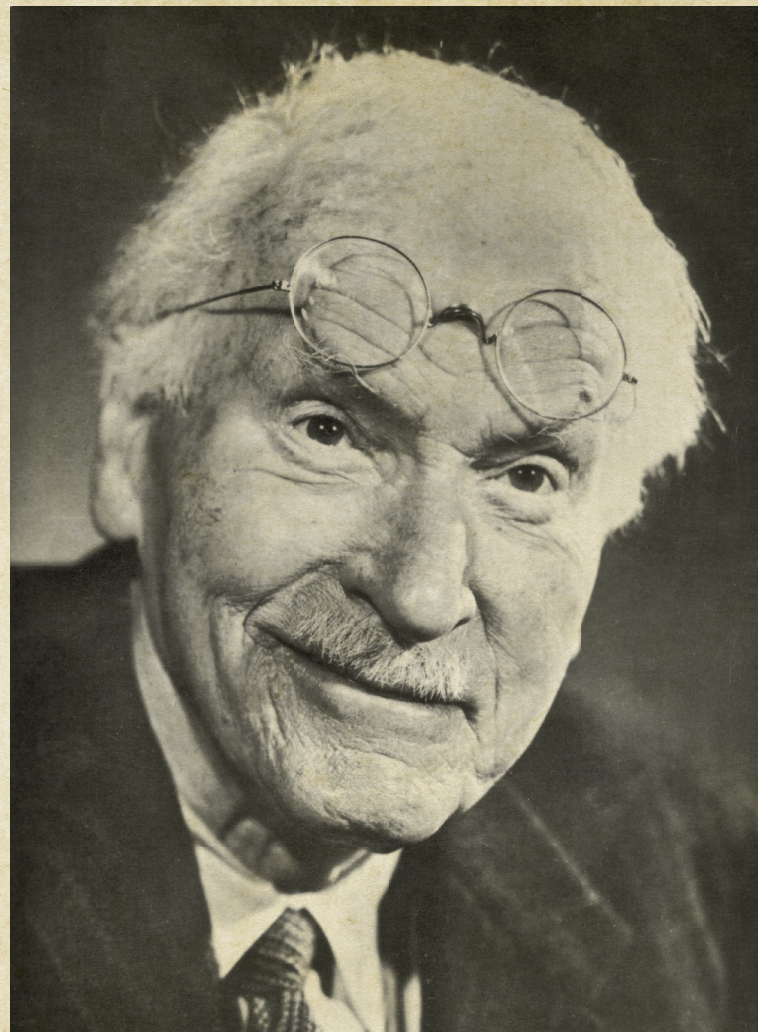
Zygmunt Freud z córką Anną

Cale życie Sabiny

Ostatnia wola.

[...] Moje ciało ma zostać skremowane. Nikogo ma przy tym nie być. Podziel popiół na trzy części. Włóż pierwszą część do urny i wyślij do domu. Rozsyp drugą część na naszym największym polu. Zasadź na nim dąb i napisz: „I ja byłam kiedyś człowiekiem. Zwałam się Sabina Spielrein”. Mój brat powie ci, co masz zrobić z trzecią częścią.

Odręczna notatka Sabiny Spielrein odnaleziona w jej aktach ze szpitala Burghölzli, 1905

Carl Gustav Jung

Żałuję tak wiele; żałuję mojej słabości, [...] jestem tak słaby. Czy potrafisz przebaczyć mi to, że jestem taki, jaki jestem? Że obrażam Cię moim zachowaniem, gdy zapominam o moich lekarskich obowiązkach wobec Ciebie? [...] Szukam kobiety, która wie, jak kochać drugą osobę, nie więząc jej, nie wysysając z niej wszystkich soków; szukam takiej [...] osoby, która sprawi, że miłość będzie możliwa, niezależnie od społecznych nierówności, że miłość będzie spełnieniem, a nie tylko środkiem prowadzącym do spełnienia. Moim problemem jest to, że nie potrafię być szczęśliwy bez miłości. Potrzebuję w moim życiu burzliwej, nieustannie zmiennej miłości. [...] Gdy rodzi się we mnie miłość do kobiety, najpierw ogarnia mnie żal dla tej bidulki, gdyż marzy ona o dozgonnej wierności i innych tego typu niemożliwościach, a z tej fantazji czeka ją bolesne przebudzenie. [...] Zwróć mi część tej miłości, cierpliwości i bezinteresowności, które ofiarowałem Ci, gdy byłaś chora. Teraz to ja jestem chory.

List C.G. Junga do Sabiny Spielrein, 1908

Bardzo się boję, że mój przyjaciel [Jung], choć planował wspomnieć o mojej koncepcji [popędu śmierci] w swoim artykule w czerwcu, dając mi prawo pierwszeństwa, może zwyczajnie pożyczyć całą moją teorię. [...] Jakże mam szanować osobę, która kłamie, kradnie moje pomysły, która nie jest mi przyjacielem, ale marnym, knującym rywalem?

Sabina Spielrein, *Dziennik*, 1910

Dlaczego ten najpotężniejszy z popędów, instynkt reprodukcji, wywołuje zarówno naturalnie pozytywne, jak i negatywne uczucia? By prawidłowo korzystać z tego popędu, należy przezwyciężyć negatywne uczucia, takie jak niepokój czy wstręt. [...] Na instynkt reprodukcji [...] składają się dwa przeciwstawne sobie komponenty – popęd destrukcji i popęd stawania się. [...]

Instynkt przetrwania gatunku – instynkt reprodukcji manifestuje się [...] poprzez tendencję do rozpuszczenia się i zasymilowania (przejścia Ja w My). [...] „Gdy rządzi miłość – umiera ego, ten groźny despota”. Ego kochającej osoby rozpuszcza się w jej ukochanym. [...]

Instynkt przetrwania jednostki to prosty popęd, wyrastający tylko i wyłącznie z pozytywnego komponentu; instynkt przetrwania gatunku, który rozpuszcza stare, by stworzyć nowe, składa się zarówno z pozytywnych, jak i z negatywnych składników. [...] Stawanie się jest możliwe dzięki destrukcji. [...] Śmierć jest straszna; ale śmierć w służbie instynktu seksualnego, zawierającego destrukcyjny komponent, jest pożyteczna, błogosławiona, gdyż prowadzi do stawania się. [...]

Stawanie się jest niemożliwe bez destrukcji.

Sabina Spielrein, *Destrukcja jako początek istnienia*, 1912

Od lewej: Sabina, Ewa (matka) i Emilia (siostra) Spielrein

Do bardzo ciekawych wniosków prowadzi obserwacja, w jakich okolicznościach dziecko gaworzy „mö-mö”, a w jakich „pö-pö”. [...] Gdy Renata [dziesięcioletnia córka Sabiny] jest zadowolona, mówi „Papa”, gdy jest nieszcześliwa lub gdy czegoś pragnie, mówi „Mama”. [...] Najważniejsze jest to, że różne dźwięki [...] wyrastają z różnych faz ssania piersi matki. Słowo „mö-mö” odtwarza proces ssania w sposób najbliższy rzeczywistości. „Pö-pö”, „bö-bö”, etc. odwołują się do momentu, w którym zaspokojone dziecko bawi się piersią, puszcza ją i znów za nią chwyta. Gdy dziecko jest zaspokojone i dzięki temu jest w dobrym humorze, przyjemność sprawia mu powtarzanie ruchów, które wytwarzają dźwięki „pö-pö”, „bö-bö” i podobne. Ale gdy staje się głodne, zaczyna energiczniej ssać i jego usta układają się w sposób odpowiedni dla ssania, by złapać sutek. Ten układ ust doprowadza do wytworzenia się dźwięku „mö”.

Sabina Spielrein, *Pochodzenie słów dziecka Tata i Mama. Garść obserwacji na temat różnych faz rozwoju językowego*, 1922

Przeł. Klara Naszkowska

W pierwszym rzędzie od lewej: Zygmunt Freud, Granville S. Hall, Carl G. Jung, z tyłu: Abraham A. Brill, Ernest Jones, Sándor Ferenczi, 1909

Ponad wszelką wątpliwość

Chciałem poznać poglądy Freuda na temat prekognicji i w ogóle parapsychologii. Toteż gdy w roku 1909 odwiedziłem go w Wiedniu, spytałem, co o tym myśli. Wierny swym materialistycznym uprzedzeniom odrzucił cały ten kompleks spraw jako nonsens, uciekając się przy tym do tak powierzchownego pozytywizmu, że z trudem powstrzymałem się, by nie oponować zbyt ostro. [...] Kiedy przedkładał mi swoje argumenty, opanowało mnie dziwne uczucie. Miałem wrażenie, jakby moja przepona była z rozżarzonego do czerwoności żelaza – paląca ogniem kupa. W tej samej chwili w szafie bibliotecznej, tuż obok nas, rozległ się tak wielki łoskot, że obaj potwornie się przestraszyliśmy. Myśleliśmy, że szafa wali się na nas – taki był huk. Powiedziałem do Freuda: „To właśnie jest tak zwany katalityczny fenomen eksterioryzacji”.

„E! – zachnął się. – Przecież to czysty nonsens!” – „Ależ nie – zaprotestowałem. – Pan się myli, profesorze. A na dowód, że mam rację, powiadam panu, że zaraz znów rozlegnie się ten huk!”. W rzeczy samej: ledwie wypowiedziałem te słowa, w szafie znowu załomotało!

Do dzisiaj nie wiem, skąd wzięła się we mnie ta pewność. Wiedziałem jednak ponad wszelką wątpliwość, że łoskot się powtórzy. Freud tylko patrzył na mnie z przerażeniem. Nie mam pojęcia, o czym wtedy myślał ani czemu się przypatrywał! W każdym razie z tego przeżycia zrodziła się w nim nieufność wobec mnie, ja zaś miałem uczucie, jakbym mu coś zrobił.

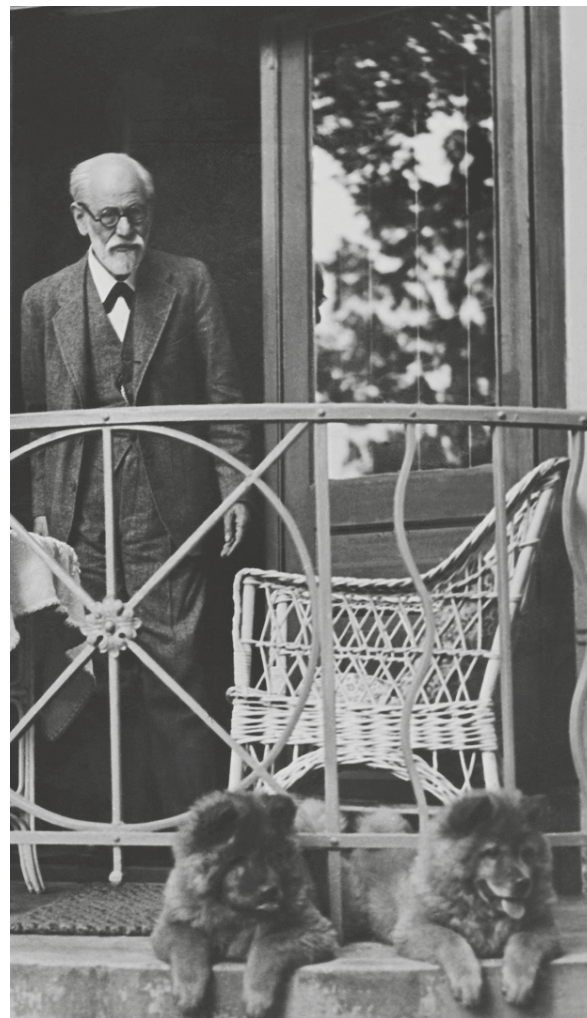
Carl Gustav Jung, *Sigmund Freud*, fragment, wg: tegoż: *Wspomnienia, sny, myśli, spisane i podane do druku przez Anielę Jaffé*, przeł. Robert Reszke i Leszek Kolankiewicz, Warszawa 1993

Życzenie śmierci

Rok 1909 stał się decydujący dla losów naszego związku. Zostałem zaproszony przez Clark University [...]. Niezależnie ode mnie zaproszenie otrzymał także Freud, to też postanowiliśmy odbyć podróż razem; towarzyszył nam Ferenczi. W Bremie miał miejsce długo potem dyskutowany incydent: Freud zasłabł, co – pośrednio – zostało spowodowane przez moje zainteresowanie „zwłokami z bagien”. [...] Chodzi o pochodzące częściowo z czasów prehistorycznych zwłoki ludzi, którzy utonęli w trzęsawiskach albo zostali tam pogrzebani. [...] Te zwłoki z bagien, o których kiedyś czytałem, przyszły mi na myśl, gdy znaleźliśmy się w Bremie, ale ponieważ miałem „mętlik w głowie”, pomyliły mi się z mumiami z bremeńskich Bleikellern! Te moje zainteresowania działały Freudowi na nerwy. „Co pan tak w kółko o tych nieboszczykach?” – pytał mnie wielokrotnie. Widać było, że go to irytuje, aż podczas jakiejś rozmowy przy stole zemdleł. Później powiedział mi, że był przekonany, iż to ciągle gadanie o nieboszczykach było równoznaczne z tym, jakobym życzył mu śmierci. [...] W podobnej sytuacji i w mojej obecności Freud zasłabł jeszcze raz. Było to podczas Kongresu Psychoanalitycznego w Monachium w 1912 roku. Ktoś skierował rozmowę na Amenofisa IV. Podniesiono kwestię, czy to nie wskutek negatywnego nastawienia do ojca Amenofis IV zniszczył kartusze na stelach ojca i czy za tym, że stworzył wielką religię monoteistyczną, nie krył się czasem kompleks ojca. Zirykowało mnie to, usiłowałem więc przeciwstawić się temu pogładowi twierdząc, że Amenofis IV był twórczym i głęboko religijnym człowiekiem, którego czynów nie sposób wyjaśnić jego osobistymi oporami wobec ojca. Wręcz przeciwnie, pamięć o ojcu otaczał czcą, a swój niszczycielski zapal kierował jedynie przeciw imieniu boga Amona [...].

W tej samej chwili Freud zsunął się z krzesła, omdlały. Wszyscy bezradnie stanęli wokół. Wtedy wziąłem go na ręce, zanieśliśmy do drugiego pokoju i położyłem na sofie. Kiedy go niosłem, zaczął dochodzić do siebie – nigdy nie zapomnę spojrzenia, jakie mi wtedy posłał. W całej swej bezradności spojrzał na mnie tak, jakbym był jego ojcem. Niezależnie od tego, co jeszcze mogło się przyczynić do jego omdlenia – atmosfera była bardzo napięta – obu tym wypadkom wspólna jest fantazja o zamordowaniu ojca.

Carl Gustav Jung, *Sigmund Freud*, fragment, wg: tegoż: *Wspomnienia, sny, myśli, spisane i podane do druku przez Aniełę Jaffé*, przeł. Robert Reszke i Leszek Kolankiewicz, Warszawa 1993

Zygmunt Freud

Przy stoliku nad książką Sabina Spielrein

Morze krwi

Miało się pod jesień 1913 roku, gdy presja, którą dotychczas odczuwałem w sobie, przeniosła się na zewnątrz, tak jakby coś wisiało w powietrzu. [...] W październiku, gdy właśnie odbywałem samotną podróż, poraziła mnie wizja: ujrzałem ogromne wody zalewające wszystkie kraje północnych nizin, od Morza Północnego aż do Alp. Potop rozciągał się od Anglii po Rosję [...], kiedy dotarł do Szwajcarii, ujrzałem, że oto góry zaczęły rosnąć wyżej i wyżej, jakby chciały ochronić nasz kraj. Doszło do jakiejś strasznej katastrofy. Widziałem potężne żółtawe bałwany, unoszące się na falach szczątki dzieł cywilizacji, śmierć wielu tysięcy istnień ludzkich. Później morze zamieniło się w krew. Ta wizja trwała około godziny, zaskoczyła mnie i przypała o mdłości. Było mi wstyd, że jestem taki słaby.

Minęły dwa tygodnie i oto widzenie powróciło w tych samych okolicznościach, tyle że przemiana w krew była jeszcze potworniejsza. Jakiś wewnętrzny głos mówił: „Przyjrzyj się, to całkiem realne, tak się stanie; możesz być tego pewny”.

W zimie ktoś mnie zapytał, co myślę o najbliższej przyszłości świata. Odpowiedziałem, że nic nie myślę, ale że widzę strumienie krwi. Ta wizja nie opuszczała mnie.

Zapytywałem w duchu, czy te widzenia nie wskazują przypadkiem na jakąś rewolucję, nie mogłem jednak sobie tego wyobrazić. Tak więc wysnułem wniosek, że mają one coś wspólnego ze mną samym; powziąłem podejrzenie, iż grozi mi psychoza. Myśl o wojnie nie przyszła mi do głowy.

Carl Gustav Jung, *Konfrontacja z nieświadomością*, fragment, wg: tegoż: *Wspomnienia, sny, myśli, spisane i podane do druku przez Anielę Jaffé*, przeł. Robert Reszke i Leszek Kolankiewicz, Warszawa 1993

Rubi Birden (1974)

Tłumacz. Studiowała iberystkę i fotografię. Jest absolwentką kursu scenariuszowego „Pisanie na potrzeby TV”. Tłumaczy z hiszpańskiego i angielskiego, pisze sztuki teatralne i scenariusze filmowe. Wraz z zespołem scenariuszowym Script Squad w 2012 roku wygrała pierwszą nagrodę w konkursie na scenariusz serialu telewizyjnego, organizowanym przez Paisa Films i Warszawską Szkołę Filmową. Monodram „Nie odwracaj się od słońca” wystawiony został pod tytułem „Nieobecna” w warszawskim Teatrze Praga. Jej dramat „Życie w zasięgu ręki” wszedł do drugiego etapu konkursu Gdyńskiej Nagrody Dramaturgicznej za 2011 rok. Dla Teatru Dramatycznego m.st. Warszawy przetłumaczyła „Red” J. Logana, „Benta” M. Shermana i „Krótkie wywiady z obrzydliwcami” D. F. Wallace’a.

Zuzanna Grabowska (1983)

Aktorka. Absolwentka Akademii Teatralnej w Warszawie. Współpracowała z teatrami: Dramatycznym im. G. Holo-ubka („Pippi Pończoszanka” A. Lindgren), Sceną na Woli im. T. Łomnickiego („Amazonia” M. Walczaka, „Koziołek Matołek” K. Makuszyńskiego), Teatrze 6. Piętro („Chory z urojenia” Moliera) oraz Montownia („Kubuś Fatalista i jego pan” D. Diderota). W Teatrze Dramatycznym m.st. Warszawy można ją zobaczyć w „Madame” A. Libery, „Exterminatorze” R. Jurka, „Królu Edypie” Sofoklesa. Wystąpiła w spektaklach Teatru TV m.in. w reż. M. Grabowskiego „Zwierzoczekoupiór” oraz „Mały Lord”. Ma na swoim koncie role filmowe i telewizyjne.

for. Corbis

Christopher Hampton (1946)

Brytyjski dramaturg, scenarzysta i reżyser filmowy. Absolwent Uniwersytetu w Oksfordzie, gdzie na pierwszym roku studiów napisał swoją debiutancką sztukę. W latach 1968-70 pracował jako etatowy dramaturg w Royal Court Theatre w Londynie.

Jest najmłodszym pisarzem, którego kiedykolwiek wystawiano na West Endzie. Jest członkiem The Royal Society of Literature. Autor wybitnych sztuk, takich jak „Całkowite zaćmienie” (1967) czy „Opowieści Hollywoodu” (1984) oraz filmów: „Carrington” (1995), „Tajny agent” (1996), „Mroczna Argentyna” (2003). Najbardziej znanym jego utworem jest sceniczna adaptacja powieści Choderlosa de Laclosa „Niebezpieczne związki”. Sztukę tę zagrano prawie 2000 razy w Royal Shakespeare Company. Za jej wersję filmową otrzymał wiele nagród, w tym Oscara w 1989. W 1995 roku zdobył nagrodę Tony za najlepszą adaptację musicalową, pt. „Bulwar zachodzącego słońca”. Jego sztuki i musicale do tej pory zdobyły cztery nagrody Tony, trzy nagrody Olivier, pięć Evening Standard Award i nagrodę Koła Krytyków Teatralnych Nowego Jorku. Za swoją pracę filmową i telewizyjną otrzymał m.in.: dwie nagrody BAFTA, nagrodę Writers’ Guild of America, Prix Italia, Nagrodę Specjalną Jury na Festiwalu Filmowym w Cannes, Scenarzysty Roku Hollywood oraz nagrodę za najlepszą adaptację na Festiwalu Filmowym w Wenecji.

Martyna Kowalik (1986)

Aktorka. Absolwentka Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie. Zagrała w trzech spektaklach dyplomowych: „Stracone zachody miłości” W. Shakespeare’a, „Bracia Karamazow” wg F. Dostojewskiego, „Yerma” F. G. Lorci. Współpracuje z Teatrem Polskim w Warszawie (Med w „Żeglarzu” J. Szaniawskiego oraz Księżniczka w „Cydzie” P. Corneille’a). W Teatrze Dramatycznym m.st. Warszawy gra w „Rzeczy o banalności miłości” S. Liebrecht, „Wszystkich moich synach” A. Millera w reż. W. Kostrzewskiego oraz w „Kupcu weneckim” W. Shakespeare’a w reż. A. Figury. Za rolę Gruszy w spektaklu „Bracia Karamazow” wg F. Dostojewskiego została nagrodzona na XXIX Festiwalu Szkół Teatralnych w Łodzi. Ma na swoim koncie liczne role telewizyjne.

Rafał Królikowski (1966)

Aktor. Absolwent warszawskiej PWST. Za rolę Isidora w spektaklu „Awantura w Chioggi” C. Goldoniego otrzymał nagrodę jury i nagrodę publiczności na X Ogólnopolskim Przeglądzie Spektakli Dyplomowych Szkół Teatralnych w Łodzi. Występował z Zespołem Janusza Wiśniewskiego (1992), związany był z warszawskim Teatrem Powszechnym im. Z. Hübnera (1992-2007), występował także w teatrach warszawskich: Scena Prezentacje (1995-96), Warszawskiej Operze Kameralnej (1997) Teatrze Polskim (1997-98). Stałe współpracuje z Teatrem 6. Piętro oraz z Teatrem Kamienica. Współpracował z wieloma twórcami teatralnymi, takimi jak: Gustaw Holoubek, Andrzej Łapicki, Jan Englert, Władysław Kowalski, Agnieszka Glińska, Olga Lipińska, Zbigniew Zapasiewicz, Piotr Cieplak, Anna Augustynowicz, Waldemar Śmigasiewicz. Za rolę drugoplanową Bartleya w przedstawieniu „Kaleka z Inishmaan” M. McDonagha otrzymał nagrodę im. Jacka Woszczerowicza na XXXIX Kaliskich Spotkaniach Teatralnych oraz nagrodę Feliksa Warszawskiego (1999). Nagrodzony na XXV Festiwalu Filmów Fabularnych w Gdyni. Jego filmowym debiutem była postać podchorążego Marcina w filmie wojennym Andrzeja Wajdy „Pierścionek z orłem w koronie”. W 1993 roku odebrał nagrodę im. Zbyszka Cybulskiego. Kreacja diabła Balana w kostiumowym filmie fantastycznym Krzysztofa Gradowskiego „Dzieje mistrza Twardowskiego” przyniosła mu nagrodę jury dziecięcego za najlepszą rolę męską na Festiwalu Filmowym dla Dzieci i Młodzieży w Poznaniu. Ma na swoim koncie liczne role filmowe (m.in. „Pół serio” i „Ciało” Tomasza Koneckiego i Andrzeja Saramonowicza) oraz telewizyjne. Stałe współpracuje z Teatrem Polskiego Radia.

Agnieszka Lipiec-Wróbiewska (1966)

Reżyser teatralna, telewizyjna, radiowa i scenopisarka. Ukończyła Wydział Wiedzy o Teatrze i Wydział Reżyserii warszawskiej Akademii Teatralnej. Była asystentką Mariusza Trelińskiego przy

„Lautréamont Sny” i Jerzego Grzegorzewskiego przy „Wujaszku Wani” A. Czechowa oraz przy realizacji jego autorskiego przedstawienia „Cztery komedie równoległe” w warszawskim Teatrze Studio im. St. I. Witkiewicza. Jej pierwszą realizacją w Teatrze Telewizji było „Moje pierwsze honorarium” I. Babla (1995 rok). W Teatrze TV wyreżyserowała kilkanaście przedstawień m.in. dla dzieci: „O dziewczynie, która podeptała chleb” H. Ch. Andersena, „Szczęśliwego księcia” O. Wilde’a, a także m.in.: „Mistrza” K. Rutkowskiego, „Strażniczkę muzyki” A. Ernotte’a i E. Tiberę, „Tamę” C. McPhersona, „Numery” wg O. Tokarczuk, „Gry operacyjne” P. Rainy, „Portret Wenecki” G. Herlinga-Grudzińskiego i wiele innych. Z Teatrem Studio im. St. I. Witkiewicza w Warszawie związana była do 2001 roku, gdzie wyreżyserowała sześć przedstawień m.in.: „Dekalog II i VIII” i „Dublińską kołędę” C. McPhersona, „Bilard petersburski” wg F. Dostojewskiego. Ponadto reżyserowała w Narodowym Starym Teatrze im. H. Modrzejewskiej w Krakowie („Dekalog II” oraz „Dekalog VIII” K. Kiesłowskiego i K. Piesiewicza, a także „Fantom” I. Villigasta), Teatrze Ateneum im. S. Jaracza w Warszawie („Dowód” D. Auburna), Teatrze Nowym w Warszawie („Niebezpieczne związki” wg P. Ch. de Laclosa i Ch. Hamptona), Teatrze Wybrzeże w Gdańsku („Wojna polsko-ruska pod flagą białą-czerwoną” D. Masłowskiej), w Teatrze Na Woli im. T. Łomnickiego („Rozkład jazdy, czyli ostatnie przedstawienie sztuki Michaela Frayna «Chińczycy»” M. Frayna i P. Zelenki i „Krzywą wieżę” N. Ptushkiny, Teatrze Horzycy, w krakowskim Teatrze STU, w Teatrze Narodowym („Dawne czasy” H. Pintera, „Rzeźnia” S. Mrożka) i w wielu innych. W Teatrze Dramatycznym m.st. Warszawy wyreżyserowała „Red” J. Logana. W Teatrze Polskiego Radia wyreżyserowała trzy słuchowiska. „Obłomow” I. Gonczarowa „Mapa i terytorium” M. Houellebecqa oraz radiową adaptację „Tamy” C. McPhersona. Jest laureatką Grand Prix czyli Wielka Nagroda Publiczności dla spektaklu „Tama” C. McPhersona XXXVI na OPTMF Kontrapunkt oraz Nagrody Teatru Polskiego

Radia – Don Kichot za debiut reżyserski – za spektakl „Obłomow” I. Gonczarowa.

Jan Miklaszewski (1976)

Architekt. Absolwent Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej. Współtwórca i dyrektor artystyczny festiwalu „Astigmatic” (lata 2003-2006). Pracował jako asystent scenografa i scenograf, tworzył animacje do przedstawień teatralnych Teatru Studio im. St. I. Witkiewicza, TR Warszawa, Teatru Narodowego w Warszawie, wrocławskiego Teatru Muzycznego „Capitol”. Jest autorem opracowania muzycznego do przedstawienia „Wenus w futrze” D. Ivesa oraz do „Red” J. Logana w reż. A. Lipiec- Wróblewskiej.

Małgorzata Niemirska (1947)

Aktorka. Absolwentka Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Warszawie. Zagrała w spektaklach m.in. Jerzego Grzegorzewskiego („Parawany”, „Pułapka”, „Powolne ciemnienie malowideł”, „Opera za trzy grosze”, „Usta milczą”), Marka Wałczewskiego („Korsarz”, „Męczeństwo i śmierć Jean Paul Marata...”, „Kochany kłamca”, „Katarzyna II”, „Za rok o tej samej porze”). W Teatrze Telewizji współpracowała m.in. z Gustawem Holoubkiem („Na dnie”), Aleksandrem Bardiniem („Pan generał”), Olgą Lipińską („Godziny szczytu”, „Widzenia miłosne”), Agnieszką Glińską („Nieobecny”), Filipem Bajonem („Upiór”), Januszem Majewskim („Krzesło w szczerym polu”, „Wspólniczka”). Stworzyła role filmowe w obrazach m.in. Andrzeja Kijowskiego („Indeks”), Jerzego Kawalerowicza („Spotkanie na Atlantyku”), Zbigniewa Kuźmińskiego („Okolice spokojnego morza”), Łukasza Barczyka („Patrząc na Ciebie Marysiu”). W 1979 roku została odznaczona Brązowym Krzyżem Zasługi. W zespole Teatru Dramatycznego w latach 1969 – 1982 oraz od 1994 roku. Tu zagrała m.in. w spektaklach: „Marchołt gruby a sprośny” (Królowna), „Photo Finisch” (Alicja), „Iwona księżniczka Burgunda” (Iza)

w reż. L. René, „Kochanek” (Sara), „Król Mięsopest” (Kasia) w reż. J. Bratkowskiego, „Zemsta” (Klara) w reż. G. Holoubka, „Iskrą tylko” (Natalia) w reż. M. Englerta, „Kubuś Fatalista” (Joanna, Pani de la Pomerage, Pani Małgosia), „Zabobon czyli Krakowiacy i Górale” (Dorota), „Mizantrop” (Telimena), w reż. W. Zatorskiego, „Szkarłatna wyspa Betsy”, „Ildefonsjada” „Adam Mickiewicz śmieszy tumani przestrasza”, „Opera żebracza” (Diana) w reż. P. Cieślaka, „Ptaszek Zielonopióry” (Smeraldina) P. Cieślaka, „Czerwona magia” (Sybilla) w reż. P. Piaskowskiego, „Elektra” (Agata) w reż. K. Dejmką, „Przyjdzie na pewno” (Pearl) w reż. J. Antczaka, „Korsarz” (Arlette) w reż. M. Domańskiego, M. Wałczewskiego, „Noc listopadowa” (Nike Napoleoniów) w reż. M. Prusa, „Łunin czyli śmierć Kubusia Fatalisty” (Ona) w reż. P. Cieślak, „Biedaczek vel Tartufe” (Elmira Orgon) w reż. M. Wałczewskiego, „Szaleństwo Jerzego III” (Królowa Charlotte) w reż. F. Bajona, „Auslöschung/Wymazywanie” (Ciotka z Titsee) w reż. K. Lupy, „Pamięć wody” w reż. A. Glińskiej, „Wiara, nadzieja, miłość” (Radczyni) w reż. G. Kani, „Don Kiszot” (Babcia Lol), „Krety i rajske ptaki” w reż. M. Podstawnego. Na Scenie na Woli im. T. Łomnickiego zagrała w „Grach ekstremalnych” E. Gawlikowskiej-Wolf i E. Chowaniec, a na Scenie im. H. Mikołajskiej Teatru Dramatycznego m.st. Warszawy można ją zobaczyć w „Romantykach” H. Levina. Ma na swoim koncie liczne nagrody i wyróżnienia, m.in. Srebrny Medal Gloria Artis-Zasłużony Kulturze (2014) oraz Odznaka Janka Krasińskiego.

Krzysztof Ogłóza (1979)

Aktor. Absolwent Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie. Współpracował ze Studiem Teatralnym KOŁO – zagrał w spektaklach w reż. Igora Gorzkowskiego „Wynajmę pokój” i „Absolutnie off show” oraz z Teatrem 2x, gdzie zagrał główną rolę w spektaklu Marcina Libera „Śmierć Człowieka-Wiewiórki”. Od 2003 roku należy do Teatru Dramatycznego m.st. Warszawy, gdzie zagrał m.in. w spektaklach: „Obsługiwałem angielskiego

króla" (Jan Dziecią I), „Pamiętnik" (Stefan), „Obłom-off" (Zachar), „Wiara, nadzieja, miłość" (Joachim, brawurowy wybawca), „Pippi Pończoszanka" (Bloom), „Iwona" (Cyprian), „Pornography" (Jason), „Borys Godunow" (Grigorij Otriepiew, Wania II), „Całopalenie/Das letzte Feuer" (Ludwik Wkręt), „Wilk" (Pasażer), „Plac Apokalipsa" (On), „Kupieckie kontrakty", „Kto zabił Alonę Iwanowną"? oraz „Nosorożec" (Jean), „Noc żywych Żydów" (Hitler, Krystian), „Młody Stalin" (Łado Certelli, Polak, Kraus, Lenin, Policjant austriacki), „Rosyjski kontrakt" (Karl Bergen). W Teatrze Telewizji współpracował m.in. z Izabellą Cywińską („Dotknięcia", „Bar Świat"), Olgą Lipińską („Krakowiacy i górale"), Krzysztofem Zaleskim („Słowo honoru"), Marcinem Wroną („Pasożyt"). Zagrał w filmach m.in. Macieja Pieprzycy („Drzazgi"), Ryszarda Brylskiego („Żurek") Roberta Glińskiego („Wróżby Kumaka"), Szymona Jakubowskiego („Jak żyć"), Marleen Morris („Wichry Kołomy"), Marcina Wrony („Człowiek magnes"). Otrzymał Nagrodę im. Prokuratorskich przyznaną przez Rektora Akademii Teatralnej. Współpracował z Robertem Wilsonem podczas prób i warsztatów do spektakli „Akropolis" i „Symptoms" oraz wziął udział w akcjach performatywnych w ramach projektu Odkryte/Zakryte.

Jacqueline Sobiszewski (1977)

Reżyser światła. Absolwentka wydziału operatorskiego Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi. Reżyseruje oświetlenie i realizuje projekcje do spektakli. Od 2008 roku pracuje jako reżyserka światła w TR Warszawa. Współpracuje m.in. z warszawskimi teatrami: Narodowym, Dramatycznym m.st. Warszawy, Powszechnym im. Z. Hübnera, Lalka. Stale współpracuje z Grzegorzem Jarzyną (w TR Warszawa: „Zaryzykuj wszystko" G. F. Walkera, „Bash" N. LaBute'a, „2007: Macbeth" wg W. Shakespeare'a, „Giovanni" wg W. A. Mozarta i Moliera, „T.E.O.R.E.M.A.T." na podstawie twórczości P.P. Pasoliniego, w wiedeńskim Burgtheater: „mede:a" na podstawie

Eurypidesa, „Lew w zimie" J. Goldmana oraz „Gracz w operze" w Lyonie) i Agnieszką Glińską („Nieznajoma z Sekwany" O. von Horvátha, „Opowieści o zwyczajnym szaleństwie" P. Zelenki, „Wiedzmy" R. Dahla, „Lulu na moście" P. Astera, „Lekkomyślna siostra" Wł. Perzyńskiego, „Iluzje" I. Wyrypajewa). Ponadto pracowała m.in.: z Redbadem Klijnstrą, Grzegorzem Wiśniewskim, Anną Smolar, Pawłem Miśkiewiczem, Aleksandrą Konieczną, Natalią Korczakowską, René Polleschem, Robertem Glińskim, Michałem Borczuchem. W 2008 roku za reżyserię światła do „mede:i" Grzegorza Jarzyny została nagrodzona na 15. International Small Scene Theatre Festival w chorwackiej Rijece. Ma na swoim koncie filmy reklamowe, teledyski, filmy krótkometrażowe i fabularne. Jej prace prezentowane były m.in. w Nowym Jorku, Los Angeles, w Londynie, Edynburgu, Paryżu, Berlinie i Moskwie. Zajmuje się fotografią modową, artystyczną i dokumentalną. Jest również autorką plakatów i okładek do książek.

Anita Wach (1974)

Tancerka tańca współczesnego, choreograf, pedagog tańca, instruktorka astanga jogi. Studiowała filozofie i pedagogikę. Ukończyła instruktorski kurs kwalifikacyjny z zakresu tańca współczesnego i uzyskała dyplom zawodowego tancerza przyznawany przez Związek Artystów Scen Polskich (2001). Wieloletnia artystka Śląskiego Teatru Tańca pod kierownictwem Jacka Łumińskiego. Razem z zespołem odbyła kilkuletnie tournée po Europie i Stanach Zjednoczonych, występowała w Nowym Jorku, Filadelfii, Wielkiej Brytanii, Francji, Rosji, Czechach, Słowacji i Niemczech. Pod koniec roku 2003 dołączyła do zespołu Teatru Bretoncaffe, współpracując przy produkcji drugiego spektaklu tej grupy, tj. „Ś-nić". Brała udział w wielu międzynarodowych projektach, m.in. w polsko-niemieckim projekcie „Skarbek" w choreografii Tomasz Wygody (niemiecka premiera w Volksbühne Theater, 2005 polsko-izraelskim projekcie improwiza-

cyjnym Blind-date w Tel-Awiiwie (2008, współorganizacja Art Stations Foundation w Poznaniu), interdyscyplinarnym projekcie Israel – Poland Artists Exchange (2008 Instytut Adama Mickiewicza, Art Stations Foundation oraz Vdance Festiwal Tel Avivie). Ponadto uczestniczyła w międzynarodowym projekcie Casablanca Therapy (2010, DNA, Development of New Art Project, reż. Bojan Jablonowec, Via Negativa Theatre, Lubljana na premiery: Lubljana, Budapeszt, Praga, Warszawa, Aarhus). Jest również autorką prac solowych (m.in. „Solo Projekt”, „Inch 1,5”, „V”, „weast.com”, „Oops”). Artystka została uznana przez krytyków tańca za najlepszą tancerkę roku 2008 (ankieta portalu NowyTaniec.PL).

Mariusz Wojciechowski (1955)

Aktor. Absolwent Wydziału Aktorskiego PWSFTViT w Łodzi. Debiutował w 1978 roku na deskach Teatru im. S. Jaracza w Łodzi rolą Armanda Duval w spektaklu „Dama Kameliowa” w reżyserii Wandy Laskowskiej. Z teatrem tym był związany do 1992 roku, potem (1992 – 2008) był związany z Teatrem im. J. Słowackiego w Krakowie, w następnych latach zaś (2009 – 2011) z Teatrem Polskim w Warszawie, a od 2012 roku należał do zespołu Teatru Powszechnego im. Z. Hübnera w Warszawie. Wykreował niemal sześćdziesiąt ról scenicznych (m.in. w: „Krawcu” S. Mrożka, „Królu Henryku IV” W. Shakespeare’a, „Kartotece” T. Różewicza, „Trans-Atlantyku” W. Gombrowicza, „Dziadach” A. Mickiewicza, „Czekając na Godota” S. Becketta, „Wesele” St. Wyspiańskiego, „Obywatel Pekosiewicz” T. Słobodzianka, „Rewizor” M. Gogola). Występował m.in. w spektaklach: Bogdana Husakowskiego, Mikołaja Grabowskiego, Tadeusza Bradeckiego, Macieja Wojtyłki, Macieja Prusa, Piotra Cieślaka, Tadeusza Bradeckiego, Mai Kleczewskiej czy Barbary Sass. Jest zdobywcą kilku znaczących nagród teatralnych, m.in. Złotej Maski za rolę Salieriego w przedstawieniu „Amadeusz” Petera Shaffera i Koczariowa w przedstawieniu „Ożenek” Mikołaja Gogola w Teatrze

im. S. Jaracza w Łodzi. W 1989 roku został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi. Ma na swoim koncie liczne role filmowe i telewizyjne. Regularnie gra w spektaklach Teatru Polskiego Radia.

Agnieszka Zawadowska (1958)

Scenograf, kostiumograf. Absolwentka École des Beaux-Arts et art Applique Aix-en-Provence we Francji. Jest kierownikiem Galerii w Teatrze Studio im. St. I. Witkiewicza. Współpracowała z warszawskimi teatrami: Narodowym, Ateneum im. S. Jaracza, Powszechnym im. Z. Hübnera, Współczesnym, Dramatycznym m.st. Warszawy, Studio im. St. I. Witkiewicza, teatrem „Lalka”, Teatrem Nowym Praga, a także m.in. z: Teatrem Nowym w Łodzi, Teatrem im. J. Słowackiego w Krakowie, Teatrem Polskim w Poznaniu, Teatrem im. A. Mickiewicza w Częstochowie, Teatrem Polskim we Wrocławiu. Jest autorką scenografii i kostiumów do przedstawień A. Głińskiej (m.in. „2 maja” A. Saramonowicza, „Lekkomyślna siostra” Wł. Perzyńskiego, „Mewa” A. Czechowa, „Sztuka bez tytułu” A. Czechowa, „Opowieści lasu wiedeńskiego” Ö. von Horváth, „Amazonia” M. Walczaka, „Iluzje” I. Wyrpajewa, „Moralność pani Dulskiej” G. Zapolskiej), P. Szkotaka, R. Głińskiego i in. Laureatka Nagrody im. Teresy Roszkowskiej przyznana przez Polski Ośrodek ITI i Fundację im. Leona Schillera – za dekoracje i kostiumy do przedstawień m.in. „Pieszo” S. Mrożka w Stads Teater w Sztokholmie i „Legends” St. Wyspiańskiego w Teatrze Studio im. St. I. Witkiewicza w Warszawie. Z Agnieszką Lipiec-Wróblewską pracowała przy „Red” J. Logana w Teatrze Dramatycznym m.st. Warszawy. Jest także autorką scenografii do filmu „Ubu król” P. Szulkina.

Dyrektor

Tadeusz Słobodzianek

Zastępca dyrektora

Magdalena Romańska

**Zespół aktorski Teatru Dramatycznego
w sezonie 2015/2016**

Waldemar Barwiński

Klara Bielawka

Andrzej Blumenfeld

Tomasz Budyta

Mariusz Dręzek

Adam Ferency

Anna Gajewska

Anna Gorajska

Zuzanna Grabowska

Sławomir Grzymkowski

Natalia Kalita

Anna Kłos-Kleszczewska

Martyna Kowalik

Władysław Kowalski

Marta Król-Gajko

Halina Łabonarska

Robert T. Majewski

Henryk Niebudek

Małgorzata Niemirska

Janusz R. Nowicki

Krzysztof Ogłóża

Michał Podsiadło

Agnieszka Roszkowska

Kamil Siegmund

Piotr Siwkiewicz

Magdalena Smalara

Maciej Szary

Krzysztof Szczepaniak

Marcin Sztabiński

Anna Szymańczyk

Agnieszka Warchulska

Zdzisław Wardejn

Agata Wątróbska

Mateusz Weber

Mariusz Wojciechowski

Agnieszka Wosińska

Maciej Wyczański

Główny księgowy

Robert Jaworski

Dział literacki

Jan Gondowicz

Agnieszka Jarzyńska-Bučko

Reżyser rezydent

Aldona Figura

Organizacja pracy artystycznej

Dorota Powierża

Ewa Stępień

Public Relations

Szymon Majewski

Kinga Strzezińska

Impresariat

Ita Krajewska

Kadry

Jolanta Witkowska

Asystentka dyrektora

Agata Królik

Kancelaria i archiwum

Krystyna Domachowska

**Inwentaryzacja majątku
i przepisów wewnętrznych**

Monika Borysowska

Księgowość

Irena Barszczewska

Lucyna Boćkowska

Elżbieta Bogdanowicz

Hanna Kędziorek

Renata Jamiołkowska

Hanna Petlińska

Monika Wilk-Kaim

Dział sprzedaży

Olga Jagnicka

Arleta Mądra

Marta Siwińska

Kasy Teatru

Barbara Łopusińska

Natalia Mołodowicz

Marta Sobocińska

Jakub Sobociński

Katarzyna Stolarczyk

Inspicjenci

Tomasz Karolak

Julian Potrzebny

Suflerki

Barbara Zajac

Agata Zdziębłowska

Kierownik widowni

Elżbieta Łazińska

Dział techniczny

Tadeusz Bąba

Jan Bańka

Jacek Błażejowski

Piotr Bogumił

Tomasz Burzyński

Małgorzata Dąbrowska

Wojciech Fuśnik

Władysław Galiński

Stanisław Piotr Gajewski

Jacek Gieppert

Krzysztof Goś

Mariusz Guglas

Jerzy Jaczewski

Izabela Jahnz

Marcin Jastrzębski

Andrzej Juraszek

Michał Kabas

Dariusz Kamiński

Mateusz Karoń

Halina Kępińska

Adam Kiljański

Grzegorz Kowalski

Dariusz Kraszewski

Andrzej Król

Rafał Kwiatkowski

Teresa Lewandowska

Marek Lisik

Bogusław Lorenc

Andrzej Lubański

Andrzej Łopusiński

Teresa Maliszewska

Katarzyna Mioduchowska

Krystyna Momot

Michał Osicki

Wojciech Reczulski

Andrzej Róžański
Rafał Rudkowski
Daniel Sadowski
Krzysztof Sierociński
Dorota Skalska
Łukasz Skrzypkowski
Tomasz Stolarski
Alicja Szydło
Wojciech Szymczak
Joanna Tomaszyczka
Kacper Jan Urban
Jerzy Wroński
Tatiana Zaikova
Leszek Zalewski
Paweł Zalewski
Ewa Zatońska-Skrzecz
Adam Ziętek
Piotr Zmitrowicz
Witold Zmitrowicz

Dział administracyjno-gospodarczy

Marek Goś
Siergiej Kowalok
Jerzy Kobyliński
Krzysztof Malanowski
Andrzej Matusiewicz
Marzena Plesiewicz
Jolanta Zmitrowicz

Portierzy

Robert Kozłowski
Elżbieta Michałak
Tomasz Rosiński
Grażyna Śniegucka
Pola Zakrzewska
Barbara Wesołowska

Goniec

Barbara Witkowska

Zespół sprząający

Wanda Borkowska
Bożena Goldyn
Zdzisława Jankowska
Jadwiga Turska
Ewa Woźniak

Spektakl wyprodukowano w porozumieniu specjalnym
z Hampton-Silliphant Productions LLC.

Prawa autorskie do w/w sztuki reprezentuje w Polsce
Agencja Dramatu i Teatru ADiT Elżbieta Manthey w Warszawie.

Teatr Dramatyczny m.st. Warszawy
Scena na Woli im. Tadeusza Łomnickiego
ul. Kasprzaka 22
01-211 Warszawa

www.teatrdramatyczny.pl
Warszawa 2015

redakcja:
Agnieszka Jarzyńska-Bućko

projekt i opracowanie graficzne programu:

 tomekwolff.com

poster layout: wrzeszcz&magenta 2015
zdjęcie: Katarzyna Chmura-Cegiełkowska
charakteryzacja: Anna Korzeb
postprodukcja: Maja Wójcik

Wykorzystane w biogramach zdjęcia pochodzą
z archiwum Teatru.

druk: Piktör

ADT

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

MAC

eBilet.pl

WIADOMOŚCI 24.pl

UrbanINFO.tv

metro

naTemat.pl

